

КАРАЛДЫ
Педагогикалык кеңештин протоколу
“26” август 2023

БЕКТЕМИН
Актилек жалпы билим берүү
орто мектебинин директору:
Суранчиев К.Т.

Дене тарбия сабагындагы коопсуздук жөнүндө

ЖОБО

1. Жалпы жобо

Дене тарбия-тарбиялоонун жалпы системасынын адамдын ден соолугун чындоого жана дененин өсүшүнө арналган бөлүгү. Ал нравалык, эстетикалык тарбия жана политехникалык окутуу менен байланыштуу. Дене тарбия Байыркы Грецияда жана Римде өнүккөн. Орто кылымда Францияда Ф.Раблее, М.Монтель дене тарбияны акыл-ой, билим менен байланышта кароо керек дешкен. Педагог Я.А.Коменский педагогика эмгектеринде балдар гигиенасына, тамактануу жана ден соолук режимине, оюнга, машыгууларга өзгөчө көңүл бурган.

Орустун алдыңкы педагогдору жана ишмерлери В.Г.Белинский, Н.Г.Чернышевский балдардын дене тарбиясына чоң маани берген. Улуу педагог К.Д.Ушинский окуучулардын эске тутуу жөндөмүн өөрчүтүү, чарчаганда эс алуу үчүн дене тарбия сөзсүз керек экенин көрсөтүп, аны мектеп программасына киргизүү зарыл деп эсептеген. Мектеп жашына чейинки кенже балдарда дене тарбиянын негизи-баланы тазалыкта багуу жана туура тамактандыруу. Мектеп жашындагы балдарга дене тарбия атайын программа менен физкультура сабагында жана сабактан тышкаркы убакыттарда өткөрүлөт. Дене тарбияга жогорку окуу жайларында да чоң көңүл бурулат. Анын негизги каражаттары: гимнастика, спорт оюндары, туризм жана башкалар.

Бүгүнкү күндө дене тарбия сабагында коопсуздук өтө актуалдуу болуп саналат.

2. Дене тарбия учурундагы балдардын коопсуздугу

Коопсуздуктун жалпы талаптары:

Спорт аянтчасындагы сабактарга төмөндөгүлөр каралат:

1-11-класстын медициналык кароодон өткөн жана дене тарбия боюнча медициналык көрсөтмөлөрү жок окуучулар катыша алат.

-коопсуздук боюнча көрсөтмөлөрдөн өтүү;

-оюн аянтчасынын бардык түрдөгү спорт шаймандарын колдонууда коопсуздук эрежелери менен таанышат;

-көнүгүүнүн түрүнө жана аба-ырайынын шарттарына ылайыкташтырылган спорттук шаймандар менен спорттук шаймандар менен спорттук кийимдерди кийүү. Спорт аянтчасында сабактарды өткөрүүдө окуучулардан ички эрежелерди сактоо талап кылынат. Сабактардын жүгүртмөсү мектептин директору тарабынан бекитилет.

3. Спорт аянтчасында сабактарды өткөрүү учурунда коопсуз жана зыяндуу факторлор төмөндөгүлөр:

- Физикалык (спорттук шаймандар жана арматуралар, спорт аянтчаларын каптоо (аянтта жана секирүүчү чуңкурдун кумундагы бөтөн нерселер, аба ырайынын кескин шарттары)
- Химиялык (чан)

Жабырлануучу же окуянын күбөсү ар бир кырсык жөнүндө сабакты өтүп жаткан адамга токтоосуз билдирүүгө милдеттүү. Жабырлануучуга биринчи жардам көрсөтүү керек. Мугалимсиз физикалык көнүгүүлөрдү жасоого тыюу салынат.

4. Сабактарды баштардан мурунку коопсуздук талаптары:

- Аба-ырайынын шарттарына ылайыктуу спорттук кийимдерди жана бут кийимдерди кийүү. Тайгаланбаган бут кийим кийүү;
- Бузулган спорт шаймандарын колдонууга болбойт;
- Сабак өткөргөн адамдын уруксатсыз ар кандай иш аракеттерди жасоого болбойт;
- Оюндун эрежелерин сактоо, жол кырсыктарынын алдын алуу, узундукка секирүү, убакыттын ичинде аралыкты сактоо. Секирүү аянтчасына кум толтуруу, ошондой эле кургак, таза болуусу;
- Нымдуу алакан менен гимнастикалык жабдыктарда көнүгүүлөрдү жасоого;
- Ыргытуучунун оң жагында туруу, ыргытуу зонасында болуу, шаймандарды ыргытуу, дене тарбия мугалимдин уруксатысыз жүрүүгө;
- Секиргенде тегиз эмес, бош жана тайгак жерде секирүү;
- Көнүгүүнүн башка түрүндө уруксатсыз өтүүгө.

5. Сабакты баштоого тыюу салынат:

- дароо тамактануудан кийин;
- оор физикалык күчтөн кийин;
- айыкпаган жаракат жана жалпы начарлоо менен.

6. Сабак учурундагы коопсуздук талаптары:

- Сабак өткөрүп жаткан адамдын көрсөтмөлөрүн жана буйруктарын так аткарууга;

- Топто кыска аралыкка старт алууда кагылуушу болтурбоого, өз жолдору менен чуркоо менен;
- Спорттук шаймандарды дене тарбия мугалиминин уруксаты менен пайдаланууга;
- Көнүгүлөрдү жасоодон мурун, кооптуу аймакта адамдар жана жаныбарлар жок экенин текшерип, физикалык көнүгүүлөрдү аткарууда коопсуздук талаптарды сактоо.

7. Өзгөчө кырдаалдагы коопсуздук талаптары:

Эгерде сиз машыгуу учурунда муундарыңызда, булчуңдарыңызда оору пайда болсо, теринин кызаруусу же колдун, буттун сыйрылышы, өзүңүздү начар сезсеңиз көнүгүүнү дене тарбия мугалимине кабарлаңыз жана анын көрсөтмөсүнө ылайык иш аракет кылыңыз. Чукул кырдаалда (спорттук снаряддардын жана шаймандардын иштебей калгандыгын, бөтөн жыттардын, түтүндөрдүн пайда болуусун аныктоо) табылган учурда, сабактарды өткөрүп жаткан адамга анын көрсөтмөлөрүнө ылайык иш алып баруу жөнүндө токтоосуз кабарлаңыз. Ошондой эле жаракат алганда, сөзсүз, медициналык кызматкерлерге кайрылуу керек. Жабырлануучуга алгач биринчи жардам көрсөтүү керек.

8. Сабактын аягында коопсуздук талаптары:

Алынган инвентарларды жана аксесуарларды сабакты өтүп жаткан адамга тапшыруу. Уруксаты менен кийинүү бөлмөсүнө барыңыз

9. Акыркы пункттары:

Бул нускаманы текшерүү жана кайра карап чыгуу 5 жылда бир жолудан кемэмес жүргүзүлөт. Нускама төмөндөгүдөй учурда мөөнөтүнөн мурда кайра каралышы керек.

- тармак аралык жана тармактык эрежелерди жана эмгекти коргоо боюнча типтүү нускамаларды карап жатканда;
- спорт аянтчасында шарттар өзгөргөндө;
- аварияларды, кырсыктарды тергөө материалдарын талдоонун натыйжалары боюнча;
- эгерде ушул көрсөтмө бекитилген (күчүнө кирген) күндөн тартып 5 жылдын ичинде спорт аянтчасындагы шарттар өзгөрүлбөсө, анда анын колдонулушу, жакынкы 5 жылга узартылат.

Өзгөрүүлөрдү жана толуктоолорду өз убагында киргизүү, ошондой эле ушул нускамаларды кайра карап чыгуу үчүн жоопкерчилик спорт аянтчасында сабактарды өткөрүүгө жооптуу кызматкерге жүктөлөт.